Sahte Çekle Ödenen Araç Bedeli

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay Ceza Genel Kurulu	24.06.2026	Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2024/220	2026/419	TCK 155, TCK 157, TCK 158/1-f, TCK 66, CMK 308

ÖZET

Satış vekâletiyle aracı 19.000 TL'ye nakden satıp sahibine 22.500 TL'lik sahte çek veren sanıkların eylemi, Özel Dairece güveni kötüye kullanma sayılıp düşme kararı verilmişti. CGK, önceden doğan borç olmadığını ve kastın baştan bulunduğunu kabul ederek beraati bozdu.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/sahte-cekle-arac-bedeli-nitelikli-dolandiricilik-cgk-2026-419/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

Ceza Genel Kurulu 2024/220 E. , 2026/419 K.

"İçtihat Metni"

KARARI VEREN

YARGITAY DAİRESİ : 11. Ceza Dairesi

MAHKEMESİ :Ağır Ceza

SAYISI : 163-344

I. HUKUKÎ SÜREÇ

Nitelikli dolandırıcılık suçundan sanıkların 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 223/2-b maddesi uyarınca beraatlerine ilişkin İzmir 7. Ağır Ceza Mahkemesince verilen 27.10.2015 tarihli ve 163-344 sayılı hükümlerin, katılan vekili ve Cumhuriyet savcısı tarafından temyiz edilmesi üzerine dosyayı inceleyen Yargıtay 11. Ceza Dairesince 17.10.2023 tarih, 28930-7200 sayı ve oy çokluğu ile; sanıkların eylemlerinin güveni kötüye kullanma suçunu oluşturması ve kamu davasının zamanaşımının gerçekleşmesi nedeniyle 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 66/1-e ve CMK'nın 223/8. maddeleri uyarınca düşmesine karar verilmiştir.

Daire Üyesi ...; "...Suça konu çeki ... adresinde bulunan ve ... Oto Kiralama şirketine ait olan iş yerini 58.000 TL'ye ...'e devretmesi karşılığında aldığını ve daha sonra ...'den aldığı suça konu 22.500 TL çekin sahte olduğunun anlaşılması üzerine ...'na miktarını tam olarak hatırlamadığım senet vermek suretiyle geri aldığını belirterek dolandırıcılık kastı ile hareket etmediğini beyan etmiş ise de, yürütülen yargılama süreci sonunda çeki verdiği belirtilen diğer sanık ...'in sanık ... yanında Rent A Car işyerinde 3-4 ay çalışan, temizlik işlerine bakan ve çaycılık yapan bir şahıs olduğu, sanık ...'in sigortalı yapacağını söyleyerek bu şahsın imza sirküleri, ikametgah belgesi, nüfus cüzdanı fotokopisi gibi belgelerini aldığı, buna karşılık adı geçen sanığın ilk savunmalarında adı geçen ...'in açık kimliğini ve adresini bilmediğini belirtmesi, sanık ...'in de anılan çekin arkasında cirosunun bulunması ve annesi ile birlikte yaşıyor olması, ayrıca ifadelerinde hurdacılık yaptığını belirtmesi karşısında; sanık ...'in ve yanında çalışan diğer sanık ... ile fikir ve eylem birliği içerisinde başından itibaren dolandırıcılık kastıyla hareket ederek satış yetkisi aldıkları aracı satıp karşılığında sahteliğini bildikleri suça konu çeki vermek suretiyle hileli yöntemle haksız menfaat temin etmişlerdir. Taraflar arasında satışta ve bedelinin ödenmesinden kaynaklanan bir güven ilişkisi söz konusu değildir.

Nitekim, dosya kapsamı itibariyle; sanık ... ile ilgili pek çok diğer yargılama dosyası bulunması, bir çoğunun benzer suçlarla ilgili olması, sanıkların dolandırıcılık kastına dair delil teşkil etmektedir. Sanıkların başından itibaren amacı katılandan satış yetkisi içeren vekalet alıp bilahare satıştan elde edilen geliri katılanana ödememek üzerinedir. Satılan araç karşılığında katılana ödemenin de sahte çek ile yapılması, başlangıçtaki suç kastını ve istenilen neticeyi göstermektedir.

Kaldı ki; bozma ilamındaki kabule göre de, ticaret ile uğraşan sanık ... ile katılan arasında vekaletnameden dolayı bir hizmet ilişkisi kurulması sebebiyle katılana ait aracın satışının komisyon karşılığında yapılması hâlinde, eylemin TCK'nın 155/2. maddesinde belirtilen hizmet nedeniyle kötüye kullanma suçunu oluşturacağından fiilin TCK 155/1 olarak nitelendirilmesi de isabetli değildir.

Diğer taraftan, dolandırıcılık fiillerine özgü, suç unsurunun tespiti açısından, yargılama konusu olayda mal olarak maddi değer atfedilen katılana ait aracın zilyetliğinin kiralama ilişkisi sonucu sanığın elinde bulunması nedeniyle, hile ve desisenin mal tesliminden sonra gerçekleştirildiği gerekçesiyle önceden doğan borç sebebiyle Yerel Mahkeme tarafından dolandırıcılık suçundan beraat kararı verilmiş ise de, sanığın elindeki aracı, katılandan aldığı vekalet ile satarak paraya çevirebilmesi nedeniyle, sanığın borcunun araç satışıyla oluştuğu, böylelikle menfaatin de sahte çek verilmek suretiyle elde edildiği anlaşılmış olmakla somut olayda önceden doğan borçtan bahsedilemeyeceği, bu kasamda Yerel Mahkemenin beraat kararının isabetli olmadığı anlaşılmıştır.

Bu bakımdan; Cumhuriyet savcının temyiz talebi ve tebliğnamede ki bozma isteye düşünce doğrultusunda sanıklar hakkında TCK'nın 158/1-f-son maddesi gereğinde mahkûmiyet kararı verilmesi gerektiğinden bahisle hükmün bozulması gerekirken sayın çoğunluğun sanıkların eylemlerinin; uzlaşma kapsamında kalan güveni kötüye kullanma suçunu oluşturduğu yönelik görüşüne katılmıyorum." şeklindeki gerekçe ile karşı oy kullanmıştır.

II. İTİRAZ SEBEPLERİ

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı 15.02.2024 tarih ve 47892 sayı ile; "...Sanıklardan ... ve ...'in UYAP üzerinden yapılan kontrolde, benzer nitelikte çok sayıda dosyalarının bulunduğu, sanıkların yaptıkları plan uyarınca, katılandan aracın satışı konusunda vekaletname aldıkları, akabinde katılanın aracını peşin para ile satmalarına rağmen, parayı mal edinip, davaya konu Türkiye ... Bankasına ait 05.03.2012 keşide tarihli 22.500 TL tutarındaki sahte çeki vermek suretiyle TCK'nın 158/1-f maddesindeki nitelikli dolandırıcılık suçunu işledikleri, kabule göre de, sanıklardan ... ile katılan arasında vekaletname dolayısıyla bir hizmet ilişkisi kurulması ve ilişkinin kötüye kullanılması nedeniyle eylemin TCK'nın 155/2 maddesindeki nitelikli güveni kötüye kullanma suçunu oluşturacağı gerekçesiyle Yerel Mahkeme kararının bozulması gerekmesine rağmen, yazılı şekilde eylemin TCK'nın 155/1 maddesinde hükme bağlanan basit güveni kötüye kullanma suçunu oluşturduğu ve dava zamanışımı süresinin dolduğundan bahisle düşme kararı verilmesinin yerinde olmadığı," görüşüyle itiraz yoluna başvurmuştur.

CMK'nın 308. maddesi uyarınca inceleme yapan Yargıtay 11. Ceza Dairesince 20.03.2024 tarih, 1228-3793 sayı ve oy çokluğu ile itiraz nedenlerinin yerinde görülmediğinden bahisle Yargıtay Birinci Başkanlığına gönderilen dosya, Ceza Genel Kurulunca değerlendirilmiş ve açıklanan gerekçelerle karara bağlanmıştır.

III. UYUŞMAZLIĞIN KAPSAMI VE KONUSU

İtirazın kapsamına göre inceleme sanıklar hakkında nitelikli dolandırıcılık suçundan kurulan beraat hükümleri ile sınırlı olarak yapılmıştır.

Özel Daire çoğunluğu ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı arasında oluşan ve Ceza Genel Kurulunca çözümlenmesi gereken uyuşmazlık; sanıkların eylemlerinin TCK'nın 158/1-f maddesinde düzenlenen nitelikli dolandırıcılık suçunu mu yoksa aynı Kanun'un 155. maddesinde yer alan güveni kötüye kullanma suçunu mu oluşturduğu, buna bağlı olarak Özel Dairece dava zamanaşımı nedeniyle verilen düşme kararının isabetli olup olmadığının belirlenmesine ilişkindir.

IV. OLAY VE OLGULAR

İncelenen dosya kapsamından;

10.05.2011 tarihinde aracını aylık 950 TL'ye kiralama işi yapan sanık ...'e kiraya veren katılanın, kira bedelinin ödenmemesi nedeniyle aracını sanık ...'den geri alıp satmak istediği, bunu öğrenen sanık ...'in, söz konusu aracı 22.500 TL bedelle satabileceğini söylemesi üzerine katılanın noter tarafından düzenlenen 22.12.2011 tarihli vekâletname ile araç satışı hususunda sanığı vekil tayin ettiği, sanığın ise aldığı vekâletnameye istinaden 26.12.2011 tarihinde aracı 19.000 TL'ye satıp bedelini nakit olarak tahsil etmesine rağmen 05.03.2012 keşide tarihli, 22.500 TL tutarındaki, lehtarı sanık ... olan sahte çeki katılana verdiği hususlarında Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı ile Özel Daire çoğunluğu arasında herhangi bir uyuşmazlık bulunmamaktadır.

İzmir Emniyet Genel Müdürlüğü Kriminal Polis Laboratuvarınca düzenlenen 30.12.2013 tarihli ekspertiz raporuna göre; suça konu çekin arka yüzündeki birinci ciranta imzasının sanık ...'a ikinci

ciranta imzasının ise sanık ...'e ait olduğu,

Anlaşılmaktadır.

Katılan; sanığın aracını satıp bedelini peşin almasına rağmen satış bedelini bir süre kendisine göndermediğini, daha sonra suça konu sahte çeki verdiğini, bankaya ibrazı sırasında çekin sahte olduğunu öğrendiğini, bu durumu ilettiğinde sanığın çeki alıp senet vereceğini ifade ettiğini, ancak bugüne kadar zararının karşılanmadığını,

Sanık ... soruşturma aşamasında; katılanın aracını yaklaşık bir yıl süreyle kiralık olarak kullanması nedeniyle ona borçlandığını, bu nedenle söz konusu aracı satın almaya karar verdiğini, karşılığında da bir miktar nakit para ile kendi iş yerine devrettiği ve sanık ...'tan aldığı suça konu çeki katılana verdiğini,

Kovuşturma aşamasında; ... isimli oto kiralama iş yerinin bulunduğunu, suça konu aracın son aya dair kira bedelini ödeyemediğini, akabinde satılığa çıkarılan aracın 22.500 TL karşılığında alımı konusunda katılan ile anlaştıklarını, aracı şirket için ortağı ile birlikte aldıklarını, katılandan aldığı vekâletname ile aracı, başka bir araç satın aldığı galericiye peşinat olarak verip devrettiğini, karşılığında katılana suça konu çeki verdiğini, iş yerini 58.000 TL'ye sanık ...'a devrettiğini ve ondan suça konu çek ile yaklaşık 30.000 TL bedelli başka bir çek ve bir miktar nakit para aldığını, ancak aralarında herhangi bir resmî bir sözleşme veya devir yapmadıklarını, iflas ettiğinden borcunu ödeyemediğini,

Sanık ...; hurdacılık yaptığını, sanık ...'in annesi ile birlikte yaşadıklarını, adı geçen sanığın iş yerinde üç dört ay kadar temizlik ve çaycılık yapmak suretiyle çalıştığını, sanık ...'in, sigorta yapacağını söyleyerek kendisinden imza sirküleri ve nüfus cüzdanı fotokopisi gibi belgeler istediğini, güvendiği için sanığa söz konusu belgeleri verdiğini, daha sonra sanıkla tartıştıkları için işten ayrıldığını, araç alım satımı ve suça konu çek ile ilgili hiçbir bilgisinin bulunmadığını, hurdacılık yaptığı için 58.000 TL'yi sanık ...'e vermesinin imkânsız olduğunu,

Savunmuşlardır.

V. GEREKÇE

I -İlgili Mevzuat ve Uyuşmazlık Konusuna İlişkin Değerlendirmeler

Yüksek Ceza Genel Kurulunun müstakar (29.05.2024 tarihli ve 371-173, 25.10.2022 tarihli ve 404-666, 24.02.2022 tarihli ve 394-122 sayılı vb.) kararlarında kabul edilip açıklandığı üzere:

Dolandırıcılık suçu TCK'nın 157. maddesinde; "Hileli davranışlarla bir kimseyi aldatıp, onun veya başkasının zararına olarak, kendisine veya başkasına bir yarar sağlayan kişiye bir yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezası verilir." şeklinde düzenlenmiş, 158. maddesinde ise suçun nitelikli hâlleri sayılmıştır.

Mal varlığının yanında irade özgürlüğünün de korunduğu dolandırıcılık suçunun oluşabilmesi için;

a) Failin bir takım hileli davranışlarda bulunması,

b) Hileli davranışların mağduru aldatabilecek nitelikte olması,

c) Failin hileli davranışlar sonucunda mağdurun veya başkasının aleyhine, kendisi veya başkası lehine haksız bir yarar sağlaması gerekmektedir.

Fail kendisi veya başkasına yarar sağlamak amacıyla bilerek ve isteyerek hileli davranışlar yapmalı, bu davranışlarla bir başkasına zarar vermeli, verilen zarar ile eylem arasında uygun nedensellik bağı bulunmalı ve zarar da, nesnel ölçüler göz önünde bulundurularak belirlenecek ekonomik bir zarar olmalıdır.

Dolandırıcılık suçunu diğer mal varlığına karşı işlenen suç tiplerinden farklı kılan husus, aldatma temeline dayanan bir suç olmasıdır. Birden çok hukuki konusu olan bu suç işlenirken, sadece mal varlığı zarar görmemekte, mağdurun veya suçtan zarar görenin iradesi de hileli davranışlarla yanıltılmaktadır. Madde gerekçesinde de, aldatıcı nitelik taşıyan hareketlerle, kişiler arasındaki ilişkilerde var olması gereken iyiniyet ve güvenin bozulduğu, bu suretle kişinin irade serbestisinin etkilendiği ve irade özgürlüğünün ihlâl edildiği vurgulanmıştır.

Hile nitelikli yalandır. Yalan belli oranda ağır, yoğun ve ustaca olmalı, sergileniş açısından mağdurun denetleme/sorgulama imkanını ortadan kaldırmalıdır. Kullanılan hile ile mağdur yanılgıya düşürülmeli ve yanıltma sonucu kandırıcı davranışlarla yalanlara inanan mağdur tarafından sanık veya başkasına haksız çıkar sağlanmalıdır. Hileli davranışın aldatacak nitelikte olması gerekir. Basit bir yalan hileli hareket olarak kabul edilemez.

Hukuki işlemlerde ve sözleşmelerde bir kişi mücerret yalan söyleyerek diğerini aldatmış bulunuyorsa bu basit şekildeki aldatma, dolandırıcılık suçunun oluşumuna yetmeyecektir. Yapılan yalan açıklamaların dolandırıcılık suçunun hileli davranış unsurunu oluşturabilmesi için, bu açıklamaların doğruluğunu kabul ettirebilecek, böylece muhatabın inceleme eğilimini etkisiz bırakabilecek yoğunluk ve güçte olması ve gerektiğinde yalana birtakım dış hareketlerin eklenmiş bulunması gerekir.

Esasen, hangi davranışların hileli olup olmadığı konusunda genel bir kural koymak oldukça zor olmakla birlikte, bu konuda olaysal olarak değerlendirme yapılmalı, olayın özelliği, mağdurun durumu, fiille olan ilişkisi, kullanılmışsa gizlenen veya değiştirilen belgenin nitelikleri ayrı ayrı nazara alınmak suretiyle sonuca ulaşılmalıdır.

Dolandırıcılık suçunun oluşabilmesi için, mağdur veya bir başkasına verilen zararın/ bu suretle sağlanan haksız yararın; sanığın hileli söz ve davranışları ile mağdurun aldatılıp hataya sevk edilmesinin sonucu gerçekleşmesi gerekir. Yani, hileli davranışların, muhatap hataya düşürülmeden önce ya da eş zamanlı olarak icra olunması aranmalıdır. Nitekim Yüksek Kurul, 31.1.19 66... -14 sayılı içtihadında bu hususa; "olayın tarzı icrası sırasında paranın alınmasına tekaddüm eden bir zamanda hile suretinde tavsifi mümkün bir eylem sebketme" şartı olarak işaret etmiş, 4.11.20 03... -263 sayılı kararı ile de; "önceden oluşmuş bir zarar veya doğmuş bir borç için mağdura karşı hileli davranışlarda bulunulması halinde" dolandırıcılık suçunun oluşmayacağını benimsemiştir. 03.03.1998 tarihli, 8-69 sayılı ve 27.11.2018 tarihli ve 505-571 sayılı kararlarında da aynı sonuca ulaşılmıştır.

Şu hâlde suçun oluşması; hileli davranışların, haksız yarar sağlanmasına iktiran ve/veya tekaddüm etmesi şartına bağlıdır.

Bu cümleden olarak, borcun yenilenmesi amacıyla hile kullanılması durumunda, diğer unsurların da bulunması şartıyla dolandırıcılık suçunun oluşacağı açıktır. Ancak, borcun yenilenmesi, diğer bir ifadeyle eskisinin sona erdirilip yeni bir borç meydana getirilmesi söz konusu değil ise önceden oluşmuş bir zarar veya doğmuş bir borç için hileli davranışlarda bulunulması hâlinde dolandırıcılık suçu oluşmaz. Zira karşı taraf, zararın veya alacağının varlığından haberdar olup zarar veya borç, kandırıcı nitelikteki davranışlar sonucu oluşmamıştır.(Ceza Genel Kurulunun 03.03.1998 tarihli, 8-69 sayılı ve 27.11.2018 tarihli ve 505-571 sayılı kararları)

Uyuşmazlık konusuyla bağlantılı güveni kötüye kullanma suçu ise TCK'nın 155. maddesinde; "(1) Başkasına ait olup da, muhafaza etmek veya belirli bir şekilde kullanmak üzere zilyedliği kendisine devredilmiş olan mal üzerinde, kendisinin veya başkasının yararına olarak, zilyedliğin devri amacı dışında tasarrufta bulunan veya bu devir olgusunu inkâr eden kişi, şikayet üzerine, altı aydan iki yıla kadar hapis ve adlî para cezası ile cezalandırılır.

(2) Suçun, meslek ve sanat, ticaret veya hizmet ilişkisinin ya da hangi nedenden doğmuş olursa olsun, başkasının mallarını idare etmek yetkisinin gereği olarak tevdi ve teslim edilmiş eşya hakkında işlenmesi halinde, bir yıldan yedi yıla kadar hapis ve üçbin güne kadar adlî para cezasına hükmolunur." şeklinde düzenlemiştir.

Madde gerekçesinde de belirtildiği üzere; kanun koyucu tarafından mülkiyetin korunması amacıyla getirilen güveni kötüye kullanma suçu, failin muhafaza etmek veya belirli bir şekilde kullanmak üzere zilyetliği kendisine devredilmiş olan taşınır veya taşınmaz bir mal üzerinde, kendisinin veya başkasının yararına olarak, zilyetliğin devri amacı dışında tasarrufta bulunması veya bu devir olgusunu inkâr etmesiyle oluşmaktadır.

Bu suçun, meslek ve sanat, ticaret veya hizmet ilişkisinin ya da hangi nedenden doğmuş olursa olsun, başkasının mallarını idare etmek yetkisinin gereği olarak tevdi ve teslim edilmiş eşya hakkında işlenmesi hâlinde ise, daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hâli söz konusu olacaktır.

Meslek ve sanat, kişinin geçimini sağlamak için uğraştığı ve devamlılık gösteren işlerdir. Genellikle meslek ve sanat serbestçe yapılan ve bireylerin belli bir hizmeti almak veya yaptırmak için başvurdukları iş alanını ifade eder. Örneğin, televizyon tamirciliği, terzilik, dizgicilik, kuru temizlemecilik, matbaacılık, grafikerlik vs. Bu örneklerde de görüldüğü gibi, genellikle meslek ve sanatta, aralarında hizmet ilişkisi olmayan kişiler bu mesleği yapanlardan bir hizmet satın almaktadırlar.

Ticaret, kişilerin özel ilişkilerini ilgilendiren alanlarda yapılan ve bir mal değişimini konu alan hareketlerdir. Failin ticari amaçla hareket etmesi yeterlidir. Tacir olması aranmaz. Ancak, mal sahibi olan mağdurun ticaret amacıyla hareket etmesine gerek bulunmamaktadır.

Hizmet ise, hizmeti yapanla yaptıran arasında bir ilişkinin olmasını ifade eder. Hizmet ilişkisinin daimi olması zorunlu değildir. Ayrıca, suça konu eşya faile sürekli olarak ve tüm sorumluluğu ona ait olmak koşulu ile teslim edilmelidir.

Bu nitelikli hâlin uygulanabilmesi için, failin işi, mesleği, eşyanın hangi amaçla faile verildiği araştırılmalıdır.

Suçun nitelikli hâlleri arasında sayılan bir başka durum ise, hangi nedenden doğmuş olursa olsun başkasının mallarını idare etmek yetkisine sahip kimselerin güveni kötüye kullanmasıdır. Maddede de açık bir şekilde belirtildiği gibi, idare yetkisinin hangi nedenden doğmuş olduğu önemli değildir. Sözleşmeden doğmuş olabileceği gibi, yasadan veya resmî makam veya merciler tarafından verilen bir karardan da, bu yetki doğmuş olabilir (doktrindeki bir esere atıf).

Cezanın ağırlaştırılması sonucunu doğuran bu hâllerde, fail ile mağdur arasındaki hukuki ilişkiye dayanan güven ilişkisi daha yoğundur. Failin sıfatı, onun hukuki ilişkiye uyma konusunda daha özenli davranacağının bir göstergesi olmaktadır. Belli sıfata sahip kişilere karşı toplumda daha fazla güven duygusu vardır. Kişiler, meslek ve sanat icra edenlere, ticaret veya belli hizmeti görenlere, belli bir işi görüyor olmaları nedeniyle normal bir kişiye nazaran daha fazla güven beslerler ve bu güvene dayalı olarak zilyedi veya malik bulundukları malı fazlaca sorgulamadan belli bir maksatla muhataplarına teslim ederler. Suçu nitelikli hâle getiren bu unsur, taraflar arasında güven ilişkisinin tesisini kolaylaştıran hâllerin kötüye kullanılmasını esas almaktadır. Bu ağırlaştırıcı nedenin uygulanması, malın teslimi ile failin sıfatı arasında nedensellik ilişkisi bulunmasına bağlıdır. Mal, faile, sadece sıfatından değil, aynı zamanda sıfatının doğurduğu bir ilişkiden dolayı teslim edilmiş olmalıdır (doktrindeki bir esere atıf).

Dolandırıcılık ve Güveni Kötüye Kullanma Suçlarının Farkları;

a) Güveni kötüye kullanma suçunda malın teslimi belirli biçimde kullanılmak için hukuka, yöntemlere uygun, aldatılmamış özgür bir iradeye dayanılarak tesis edildiği hâlde, dolandırıcılık suçunda hileli davranışlar kullanılarak sakatlanmış, özgür olmayan bir iradeye dayanmaktadır.

b) Dolandırıcılık suçunda, haksız çıkarın sağlanması dolayısıyla suç tamamlanmaktadır. Suçun oluştuğu an, çıkarın sağlandığı, zararın verildiği andır. Güveni kötüye kullanma suçunda ise, suçun oluştuğu an, kanunda öngörülen zilyedliğin devri amacı dışında tasarrufta bulunma veya bu devir olgusunu inkâr gibi seçimlik hareketlerin gerçekleştiği an olup, bu ana kadar gerçekleşen eylemler suç oluşturmaz.

c) Dolandırıcılık suçunda başlangıçta oluşan bir kast bulunmaktadır. Zilyetliğin hileli davranışlar kullanılarak elde edilmesi, bu suçta malın teslimi öncesi kast bulunduğunu ortaya koymaktadır. Güveni kötüye kullanma suçunda ise, sonradan oluşan bir kast söz konusudur. Mal fer'i zilyede belli amaçlar için tevdi edildikten sonra, iade edilmesi aşamasında malın tesliminden sonra kast oluşmaktadır. Kast ögesi, her olayın kendi özellikleri içerisinde değerlendirilmeli, fail veya faillerin durumu, mağdurla olan ilişki ve olayın özellikleri ayrı ayrı nazara alınıp sonuca varılmalıdır.

Nitekim Ceza Genel Kurulunun 14.11.2017 tarihli ve 753-468, 24.09.2013 tarihli ve 1358-389, 04.06.2013 tarihli ve 1353-2 87... .02.2013 tarihli ve 1379-60 sayılı kararlarında da aynı hususlara işaret edilmiştir.

II. Hukuki Değerlendirme

Sanık ...'in, katılana ait aracı, aldığı vekâletnameye istinaden satıp araç bedelini tahsil ettiği hâlde, sanık ... ile birlikte düzenledikleri suça konu sahte çeki katılana verdiği anlaşılan olayda;

Araç kiralama işiyle uğraşan sanık ... ile katılan arasında vekâletnameden dolayı bir hizmet ilişkisi kurulduğu düşünülebilirse de katılana ait aracın satışının bir komisyon karşılığında yapılıp yapılmadığı hususu dosya kapsamından anlaşılamamaktadır. Dosyaya yansıyan deliller itibarıyla taraflar arasında satıştan ve/veya bedelinin ödenmesinden kaynaklanan bir güven ilişkisinden de söz edilememektedir. Sanıklar, en başından itibaren katılandan satış yetkisi içeren bir vekâletname alıp satıştan elde edilen geliri katılana ödememe iradesiyle hareket etmektedirler. Aracın katılana vaat edilenden daha düşük bir miktara satılmış olması, bedelinin uzun süre katılana ödenmemesi ve nakden alınmasına karşın ödemenin sahte çek ile yapılması da bu tespiti desteklemektedir. Suça konu aracın katılandan alınan vekâletnameye dayanılarak paraya çevirebilmesi sebebiyle sanıkların geri ödeme yükümlülükleri aracın satışıyla doğduğundan menfaat de sahte çek verilmek suretiyle elde edilmiştir. Dolayısıyla somut olayda önceden doğan bir borçtan bahsedilmesi mümkün değildir. Tüm bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde; savunmalarında araç satış bedelinin katılana neden geç ve sahte çek verilmek suretiyle ödendiğine bir açıklama getiremeyen ve sahte çekle ilgili birbirlerini karşılıklı olarak suçlayan sanıkların, fikir ve eylem birliği içerisinde, en başından itibaren dolandırıcılık kastıyla hareket ederek satış yetkisi aldıkları aracı satıp karşılığında sahteliğini bildikleri suça konu çeki vermek suretiyle katılandan haksız menfaat temin ettikleri ve böylelikle nitelikli dolandırıcılık suçunu işledikleri kabul edilmelidir. Açıklanan sebeplerle Özel Daire çoğunluğunca sanıkların eylemlerinin basit güveni kötüye kullanma suçunu oluşturacağı kabulüyle verilen dava zamanaşımının gerçekleşmesi nedeniyle kamu davasının düşmesine dair kararda isabet bulunmamaktadır.

Bu itibarla, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının itirazının kabulüne karar verilmelidir.

Çoğunluk görüşüne katılmayan Ceza Genel Kurulu ...; "10.05.2011 tarihinde aracını aylık 950 TL'ye kiralama işi yapan sanık ...'e kiraya veren katılanın, kira bedelinin ödenmemesi nedeniyle aracını sanık ...'den geri alıp satmak istediği, bunu öğrenen sanık ...'in, söz konusu aracı 22.500 TL bedelle satabileceğini söylemesi üzerine katılanın noter tarafından düzenlenen 22.12.2011 tarihli vekâletname ile araç satışı hususunda sanığı vekil tayin ettiği, sanığın ise aldığı vekâletnameye istinaden 26.12.2011 tarihinde aracı 19.000 TL'ye satıp bedelini nakit olarak tahsil etmesine rağmen 05.03.2012 keşide tarihli, 22.500 TL tutarındaki, lehtarı sanık ... olan sahte çeki katılana verdiği hususunda uyuşmazlık bulunmayan olayda;

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının itirazında yer verilen, sanıkların en başından itibaren dolandırıcılık kastıyla hareket ederek satış yetkisi aldıkları aracı satıp karşılığında sahteliğini bildikleri suça konu çeki vermek suretiyle katılandan haksız menfaat temin ettikleri yönündeki kabul varsayıma dayanmaktadır. Araç kiralama işiyle iştigal eden sanık ... ile katılan arasında vekâletnameden dolayı bir hizmet ilişkisi kurulmuş ve suça konu araç bu kapsamda adı geçen sanığa teslim edilmiştir. Sanıklar tarafından katılana sahte çek verilmesi olgusu ise araç tesliminden sonra meydana gelmiştir. Başka bir deyişle hileli hareket, dolandırıcılık suçuna vücut verecek şekilde menfaat temininden önce değil sonra gerçekleştirilmiştir. Dolayısıyla fikir ve eylem birliği içerisinde hareket etmek suretiyle hizmet ilişkisi kapsamında kendilerine tevdi ve teslim

edilmiş araç hakkında, kendi yararlarını gözeterek zilyedliğin devri amacı dışında tasarrufta bulunan sanıkların eylemleri, TCK'nın 155/2. maddesinde düzenlenen hizmet nedeniyle kötüye kullanma suçunu oluşturmaktadır. Açıklanan nedenlerle sayın çoğunluğun görüşüne muhalifim.",

Çoğunluk görüşüne katılmayan yedi Ceza Genel Kurulu Üyesi de; sanıkların eylemlerinin hizmet nedeniyle güveni kötüye kullanma suçunu oluşturduğu,

Düşünceleriyle karşı oy kullanmışlardır.

VI. KARAR

Açıklanan nedenlerle;

1- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının KABULÜNE,

2- Yargıtay 11. Ceza Dairesinin 17.10.2023 tarihli ve 28930-7200 sayılı düşme kararının KALDIRILMASINA,

3- İzmir 7. Ağır Ceza Mahkemesinin 27.10.2015 tarihli ve 163-344 sayılı beraat hükmünün, sanıkların eylemlerinin TCK'nın 158/1-f maddesinde düzenlenen nitelikli dolandırıcılık suçunu oluşturduğunun gözetilmemesi isabetsizliğinden BOZULMASINA,

4- Dosyanın, mahalline gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına TEVDİİNE, 24.06.2026 tarihinde oy çokluğuyla karar verildi.